OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ ZAWODOWEJ

Ustalone uchwałą nr UZ/211/2016 z dnia 7 czerwca 2016 r.
Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/215/2018 z dnia 6 lipca 2018 r.

Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej:

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	OWU: § 1 ust. 3, § 3, § 4, § 5, § 6, § 7 § 8, § 9, § 11 ust. 8, § 14 ust. 1–3, § 15, § 18, § 21 ust. 1, § 22 ust. 1, 3–4, § 23 załącznik nr 1: klauzula nr 30 ust. 1 klauzula nr 31 ust. 1–2 klauzula nr 32 ust. 1 klauzula nr 33 ust. 1 klauzula nr 34 ust. 1 klauzula nr 36 ust. 1 klauzula nr 38 ust. 1 klauzula nr 40 ust. 1 klauzula nr 77 ust. 1–4 klauzula nr 78 ust. 1 załącznik nr 2 (ubezpieczenie nadwyżkowe): klauzula nr 45 ust. 1 klauzula nr 46 ust. 1 klauzula nr 47 ust. 1 klauzula nr 48 ust. 1 klauzula nr 49 ust. 1 klauzula nr 50 ust. 1 klauzula nr 51 ust. 1

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	klauzula nr 52 ust. 1 klauzula nr 53 ust. 1 klauzula nr 54 ust. 1 klauzula nr 55 ust. 1–4 klauzula nr 56 ust. 1 klauzula nr 57 ust. 1–3 klauzula nr 58 ust. 1 klauzula nr 60 ust. 1 klauzula nr 62 ust. 1 klauzula nr 63 ust. 1 klauzula nr 64 ust. 1
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	OWU: § 2 ust. 4, § 3, § 4, § 7 ust. 1–2, § 8 ust. 1–2 i 6–7, § 9, § 10, § 11 ust. 1–5 i 7, § 14 ust. 4, § 15, § 18, § 21 ust. 2, § 22 ust. 2, § 24 ust. 3 i 4 załącznik nr 1: klauzula nr 30 ust. 2 klauzula nr 31 ust. 2 i 3 klauzula nr 32 ust. 2 klauzula nr 33 ust. 2 klauzula nr 34 ust. 2 klauzula nr 36 ust. 2 klauzula nr 38 ust. 2 klauzula nr 40 ust. 2 klauzula nr 77 ust. 2, 4–5 Klauzula nr 78 ust. 2–3 załącznik nr 2 (ubezpieczenie nadwyżkowe): klauzula nr 45 ust. 2 klauzula nr 46 ust. 2 klauzula nr 47 ust. 2 klauzula nr 48 ust. 2

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	klauzula nr 49 ust. 2 klauzula nr 50 ust. 2 klauzula nr 51 ust. 2 klauzula nr 52 ust. 2 klauzula nr 53 ust. 2 klauzula nr 54 ust. 2 klauzula nr 55 ust. 5 klauzula nr 56 ust. 2 klauzula nr 57 ust. 4 klauzula nr 58 ust. 2 klauzula nr 60 ust. 2 klauzula nr 62 ust. 2 klauzula nr 63 ust. 2 klauzula nr 64 ust. 2

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Ogólne warunki ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawodowej, zwane dalej „OWU", mają zastosowanie do umów zawieranych przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółkę Akcyjną, zwaną dalej „PZU", z osobami fizycznymi, osobami prawnymi, bądź jednostkami organizacyjnymi nie będącymi osobami prawnymi.

2. OWU mają również zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość z zachowaniem obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa.

3. Na podstawie OWU ochrona ubezpieczeniowa może zostać udzielona w zakresie czynności zawodowych wykonywanych przez ubezpieczonego:
1) nie podlegającego obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej;
2) podlegającego obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w zakresie nie objętym obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej;
3) podlegającego obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej jako ubezpieczenie nadwyżkowe.

§ 2

1. W porozumieniu z ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odbiegające od uregulowań OWU, w szczególności klauzule stanowiące załącznik do OWU.

2. PZU zobowiązany jest przedstawić ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy ubezpieczenia a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy ubezpieczenia. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla ubezpieczającego lub ubezpieczonego. Przepisu nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.

3. W razie wprowadzenia do umów ubezpieczenia postanowień, o których mowa w ust. 2, OWU mają zastosowanie w zakresie nie uregulowanym tymi postanowieniami.

4. Umowy ubezpieczenia, do których zastosowanie mają OWU, nie obejmują ochroną odpowiedzialności cywilnej w zakresie ubezpieczeń obowiązkowych, o których mowa w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, z zastrzeżeniem § 7.

§ 3

W sprawach nie uregulowanych w OWU lub w umowie ubezpieczenia, do umów ubezpieczenia mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.

DEFINICJE

§ 4

Przez użyte w OWU pojęcia należy rozumieć:
1) **czynności zawodowe** – działanie lub zaniechanie związane z wykonywaniem zawodu bądź działalności zawodowej, określonych w umowie ubezpieczenia;
2) **czysta strata finansowa** – uszczerbek majątkowy nie będący szkodą na osobie lub szkodą rzeczową;
3) **franszyza redukcyjna** – ustalona w umowie ubezpieczenia procentowo, kwotowo lub kwotowo-procentowo wartość pomniejszająca odszkodowanie z tytułu zajścia każdego wypadku ubezpieczeniowego; franszyza redukcyjna nie ma

zastosowania do zwrotu kosztów, o których mowa w § 11 ust. 8, oraz do szkód na osobie;

4) **obrót** – suma przychodów ubezpieczonego z tytułu wykonywania czynności zawodowych w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej w ustalonym okresie;
5) **odszkodowanie** – świadczenie pieniężne przysługujące poszkodowanemu w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, za który ubezpieczony ponosi odpowiedzialność w zakresie objętym umową ubezpieczenia, po uprzednim pomniejszeniu o franszyzę redukcyjną, o ile została przewidziana w umowie ubezpieczenia;
6) **osoba bliska** – małżonek, konkubent, wstępny, zstępny, brat, siostra, bratanek, bratanica, siostrzeniec, siostrzenica, ojczym, macocha, pasierb, teść, teściowa, zięć, synowa, bratowa, szwagier, szwagierka, przysposobiony, przysposabiający, pozostający pod opieką lub przyjęty na wychowanie w ramach rodziny zastępczej w rozumieniu przepisów prawa rodzinnego;
7) **osoba trzecia** – każda osoba nie będąca ubezpieczającym lub ubezpieczonym;
8) **podwykonawca** – przedsiębiorca, któremu ubezpieczony powierzył wykonanie zleconej pracy, usługi lub innej czynności, określonej w łączącej ich umowie;
9) **powolne działanie** – działanie, które wpływa na otoczenie w sposób ciągły, powodując szkodę, której nie można określić jako nagłą i niespodziewaną;
10) **pracownik** – osoba fizyczna zatrudniona przez ubezpieczonego na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę albo na podstawie umowy cywilnoprawnej, z wyłączeniem osoby fizycznej, która zawarła z ubezpieczonym umowę cywilnoprawną jako przedsiębiorca; za pracownika uznaje się także praktykanta, stażystę lub wolontariusza, któremu ubezpieczony powierzył wykonywanie określonych czynności na rzecz lub pod kierownictwem ubezpieczonego;
11) **przedsiębiorca** – osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową;
12) **Regulamin** – właściwe regulaminy świadczenia usług drogą elektroniczną;
13) **szkoda** – szkoda rzeczowa, szkoda na osobie albo czysta strata finansowa;
14) **szkoda na osobie** – śmierć, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia, w tym także utracone korzyści poszkodowanego, które mógłby osiągnąć, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia;
15) **szkoda rzeczowa** – utrata, zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy, w tym także utracone korzyści poszkodowanego, które mógłby osiągnąć, gdyby nie nastąpiła utrata, zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy;
16) **terroryzm** – działanie skierowane przeciwko ludności lub mieniu, mające na celu wprowadzenie chaosu, zastraszenie ludności lub dezorganizację życia publicznego – dla osiągnięcia określonych skutków ekonomicznych, politycznych, religijnych lub społecznych;
17) **ubezpieczający** – osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, która zawarła umowę ubezpieczenia;
18) **ubezpieczony** – osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odpowiedzialność cywilna objęta jest ochroną ubezpieczeniową (ubezpieczający, który zawarł umowę ubezpieczenia na własną rzecz albo podmiot, na rachunek którego ubezpieczający zawarł umowę ubezpieczenia);
19) **umowa direct** – umowa ubezpieczenia zawarta przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość za pośrednictwem platformy informatyczno-informacyjnej dostępnej na stronie internetowej PZU lub poczty elektronicznej;
20) **umowa na odległość** – umowa ubezpieczenia zawarta przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość za pośrednictwem infolinii PZU;
21) **umowa ubezpieczenia** – umowa ubezpieczenia, do której zastosowanie mają OWU;
22) **wiadomość poufna** – wiadomość uzyskana w związku z wykonywaniem czynności zawodowych, do nieujawniania której ubezpieczony jest zobowiązany przez przepisy prawa regulującego wykonywanie zawodu, a której nieuprawnione ujawnienie mogłoby narazić na szkodę osobę trzecią;
23) **wypadek ubezpieczeniowy** – działanie lub zaniechanie ubezpieczonego, w wyniku którego wyrządzona zostaje szkoda objęta zakresem ubezpieczenia.

PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 5

1. PZU udziela ochrony ubezpieczeniowej, gdy wskutek wykonywania przez ubezpieczonego czynności zawodowych wyrządzona zostanie osobie trzeciej szkoda, do naprawienia której zobowiązany jest ubezpieczony.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody będące następstwem:
   1) czynu niedozwolonego w granicach odpowiedzialności ustawowej lub
   2) niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania.
3. Ochroną ubezpieczeniową objęte są także szkody wyrządzone w wyniku rażącego niedbalstwa.

§ 6

1. Szczegółowy zakres ubezpieczenia w odniesieniu do ubezpieczonego nie podlegającego obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej oraz ubezpieczonego podlegającego takiemu obowiązkowi w zakresie nie objętym obowiązkowym ubezpieczeniem, określony został w klauzulach stanowiących załącznik nr 1 do OWU.
2. Szczegółowy zakres ubezpieczenia w odniesieniu do ubezpieczonego podlegającego obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej na sumę gwarancyjną stanowiącą nadwyżkę nad sumę gwarancyjną wynikającą z zawartej umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (ubezpieczenie nadwyżkowe) – określony został w § 7 oraz w klauzulach stanowiących załącznik nr 2 do OWU.

§ 7

1. W ubezpieczeniu nadwyżkowym PZU ponosi odpowiedzialność za szkody, które nie zostały zaspokojone z powodu wyczerpania sumy gwarancyjnej z umowy ubezpieczenia obowiązkowego jeżeli jest to szkoda objęta zakresem ubezpieczenia określonego w OWU.
2. Jeżeli nie umówiono się inaczej, w przypadku podmiotów objętych obowiązkiem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wynikającym z przepisów ustaw lub umów międzynarodowych, warunkiem udzielenia ochrony na podstawie OWU w zakresie, o którym mowa w ust. 1, jest uprzednie zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z PZU.
3. Okres ubezpieczenia nadwyżkowego powinien się pokrywać z okresem, na jaki zawarta została umowa obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia nadwyżkowego w czasie trwania umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, końcowa data okresu ubezpieczenia w umowie ubezpieczenia nadwyżkowego pokrywa się z końcową datą okresu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

§ 8

1. Wszystkie szkody będące wynikiem tego samego działania lub zaniechania uważa się za jeden wypadek ubezpieczeniowy niezależnie od momentu ich powstania i liczby poszkodowanych oraz przyjmuje się, że miały miejsce w chwili powstania pierwszej szkody (szkoda seryjna).
2. Warunkiem odpowiedzialności PZU jest zajście wypadku ubezpieczeniowego w okresie ubezpieczenia (niezależnie od momentu powstania lub ujawnienia się szkody) oraz zgłoszenie roszczenia z tego tytułu przed upływem terminu przedawnienia.
3. Ochroną ubezpieczeniową objęte są także szkody wyrządzone przez pracownika ubezpieczonego przy wykonywaniu obowiązków pracowniczych na rzecz ubezpieczonego oraz szkody wyrządzone przez podwykonawcę, gdy ubezpieczony na podstawie obowiązujących przepisów prawa ponosi za niego odpowiedzialność jak za działanie własne.
4. W przypadku wypłaty odszkodowania z tytułu szkód wyrządzonych przez pracownika ubezpieczonego przy wykonywaniu obowiązków pracowniczych na rzecz ubezpieczonego, PZU rezygnuje z prawa do dochodzenia roszczenia, które przysługiwało ubezpieczonemu wobec tego pracownika z tytułu wyrządzonej szkody (rezygnacja z prawa do regresu).
5. W przypadku wypłaty odszkodowania z tytułu szkód wyrządzonych przez podwykonawcę, PZU rezygnuje z prawa do dochodzenia roszczenia, które przysługiwało ubezpieczonemu wobec tego podwykonawcy z tytułu wyrządzonej szkody (rezygnacja z prawa do regresu) tylko wtedy, gdy zakres ochrony ubezpieczeniowej zostanie rozszerzony, na podstawie postanowień dodatkowych, o szkody wyrządzone przez podwykonawców bez prawa do regresu.
6. Do umów ubezpieczenia mogą być stosowane klauzule rozszerzające zakres ochrony ubezpieczeniowej na podstawie postanowień dodatkowych. Za rozszerzenie zakresu ochrony ubezpieczeniowej w umowie ubezpieczenia ustalana jest dodatkowa składka.

§ 9

O ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie zostanie rozszerzony na podstawie postanowień dodatkowych, ubezpieczeniem objęta jest odpowiedzialność cywilna ubezpieczonego za szkody będące następstwem wypadku ubezpieczeniowego, który miał miejsce na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 10

1. PZU nie odpowiada za szkody:
   1) wyrządzone umyślnie;
   2) jeżeli ubezpieczony lub osoby, którymi się posługuje, nie posiadały wymaganych przepisami prawa odpowiednich uprawnień do wykonywania czynności zawodowych, chyba że brak uprawnień nie miał wpływu na powstanie szkody (wyłączenie to nie dotyczy osób odbywających staż lub praktyczną naukę zawodu);
   3) wynikające z umownego rozszerzenia odpowiedzialności cywilnej w stosunku do zakresu wynikającego z powszechnie obowiązujących przepisów prawa;
   4) powstałe w związku z posiadanym przez ubezpieczonego mieniem;
   5) wyrządzone przez produkt wprowadzony przez ubezpieczonego do obrotu, jeżeli nie umówiono się inaczej;
   6) powstałe w wyniku wykonywania przez ubezpieczonego funkcji członka organu w spółce kapitałowej;
   7) wynikające z dokonywania płatności w imieniu klienta;
   8) powstałe w wyniku niewypłacalności lub upadłości ubezpieczonego;
   9) powstałe w wyniku świadczenia przez ubezpieczonego usług doradztwa inwestycyjnego;
   10) związane z naruszeniem praw własności intelektualnej;
   11) powstałe w następstwie tworzenia, dostarczania i wdrażania oprogramowania informatycznego;
   12) wyrządzone przez wirusy lub innego rodzaju programy zakłócające pracę programu komputerowego, całego komputera, sieci, niezależnie od źródła ich pojawienia się;
   13) wyrządzone w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego;
   14) wyrządzone osobie bliskiej ubezpieczonego;
   15) wyrządzone pracownikom ubezpieczonego, powstałe w następstwie wypadku przy pracy;
   16) powstałe wskutek powolnego działania temperatury, gazów, oparów, wilgoci, dymu, sadzy, ścieków, zagrzybienia, wibracji lub działania hałasu;
   17) powstałe wskutek oddziaływania lub zawartości azbestu, formaldehydu, prionów lub dioksyn;
   18) za które przysługuje odszkodowanie na podstawie prawa geologicznego lub górniczego (szkody powstałe w następstwie eksploatacji złóż kopalin powodujących występowanie szkodliwych wpływów objawiających się deformacjami, wstrząsami dynamicznymi oraz zawodnieniem bądź podtopieniem terenu);
   19) powstałe na skutek zapadnięcia się lub osiadania terenu (również budowli na nim wzniesionej) lub innego rodzaju przemieszczeń gruntu;
   20) powstałe na skutek zalania przez wody stojące lub płynące;
   21) powstałe w następstwie działań wojennych, stanu wojennego, stanu wyjątkowego, rewolucji, konfiskat, aktów terroryzmu, niepokojów społecznych, strajków, zamieszek lub rozruchów;
   22) będące następstwem zniszczenia, uszkodzenia, zaginięcia lub kradzieży gotówki, dzieł sztuki, biżuterii, przedmiotów z metali lub kamieni szlachetnych, papierów wartościowych, zbiorów o charakterze kolekcjonerskim lub archiwalnym, a także rzeczy ruchomych o charakterze zabytkowym lub unikatowym.
2. O ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony przez włączenie odpowiednich klauzul dodatkowych zawartych w postanowieniach dodatkowych do umowy ubezpieczenia, PZU nie odpowiada za szkody:
   1) będące następstwem zniszczenia, uszkodzenia, utraty dokumentów powierzonych ubezpieczonemu w związku z wykonywaniem czynności zawodowych objętych umową ubezpieczenia;
   2) powstałe w związku z przedostaniem się niebezpiecznych substancji do powietrza, wody lub gruntu, a także koszty związane z usunięciem, oczyszczeniem i utylizacją zanieczyszczeń.
3. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:
   1) kar pieniężnych, kar umownych, grzywien sądowych i administracyjnych nałożonych na ubezpieczonego;
   2) zadatków, odszkodowań o charakterze karnym (exemplary damages, punitive damages), do zapłacenia których zobowiązany jest ubezpieczony.
4. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje także roszczeń:
   1) o wykonanie lub należyte wykonanie zobowiązania oraz związanych z wykonaniem zastępczym;
   2) z tytułu odstąpienia od umowy, o zwrot kosztów poniesionych na poczet lub w celu wykonania umowy;
   3) wynikających z rękojmi, gwarancji lub z przepisów o sprzedaży konsumenckiej, a także szkód, które mogłyby być zaspokojone na podstawie tych przepisów;
   4) dotyczących naruszenia dóbr osobistych innych niż życie i zdrowie człowieka.

SUMA GWARANCYJNA

§ 11

1. W umowie ubezpieczenia ustalana jest suma gwarancyjna. Suma ta stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU w odniesieniu do wszystkich wypadków ubezpieczeniowych zaistniałych w okresie ubezpieczenia.
2. W granicach sumy gwarancyjnej mogą być wyodrębnione podlimity kwotowe określające odpowiedzialność PZU za szkody:
   1) z tytułu jednego wypadku ubezpieczeniowego;
   2) określone w poszczególnych klauzulach;
   3) określonego rodzaju.
3. Jeżeli suma gwarancyjna, podlimity oraz franszyzy redukcyjne wyrażone są w umowie ubezpieczenia w walucie obcej, równowartość tych kwot w złotych ustala się przy zastosowaniu ostatniego opublikowanego, na dzień poprzedzający przygotowanie przez PZU oferty ubezpieczenia dla ubezpieczającego, kursu średniego NBP, określonego w tej ofercie.
4. Każdorazowa wypłata odszkodowania lub kosztów wymienionych w ust. 8 powoduje zmniejszenie sumy gwarancyjnej oraz odpowiedniego podlimitu odpowiedzialności o wypłaconą kwotę.
5. W przypadku szkód, do których mogą mieć zastosowanie co najmniej dwa różne podlimity kwotowe, odszkodowanie wypłacane jest do wysokości kwoty odpowiadającej najniższemu podlimitowi.
6. Za zgodą PZU, ubezpieczający może uzupełnić sumę gwarancyjną lub podlimit opłacając dodatkową składkę.
7. PZU wypłaca odszkodowanie z uwzględnieniem franszyzy redukcyjnej w wysokości ustalonej w umowie ubezpieczenia, o ile ma ona zastosowanie.
8. W granicach sumy gwarancyjnej PZU zobowiązany jest do:
   1) zwrotu kosztów wynikłych z zastosowania środków podjętych przez ubezpieczonego po wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego, w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów jeżeli były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne;
   2) pokrycia uzasadnionych kosztów wynagrodzenia ekspertów, powołanych w uzgodnieniu z PZU, przez ubezpieczonego lub poszkodowanego w celu ustalenia okoliczności, przyczyn lub rozmiaru szkody;
   3) pokrycia kosztów obrony w związku ze zgłoszonymi roszczeniami odszkodowawczymi:
      a) niezbędnych kosztów sądowej obrony przed roszczeniem poszkodowanego lub uprawnionego w sporze prowadzonym w porozumieniu z PZU,
      b) niezbędnych kosztów sądowej obrony w postępowaniu karnym, jeśli toczące się postępowanie ma związek z ustaleniem odpowiedzialności ubezpieczonego, jeżeli PZU zażądał powołania obrony lub wyraził zgodę na pokrycie tych kosztów,
      c) kosztów postępowań sądowych, w tym mediacji lub postępowania pojednawczego oraz kosztów opłat administracyjnych, jeżeli PZU wyraził zgodę na pokrycie tych kosztów.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA I CZAS JEJ TRWANIA

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 12

1. Umowa ubezpieczenia może być zawarta przy jednoczesnej obecności obu stron tej umowy albo przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość (umowa direct albo umowa na odległość).
2. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie wniosku ubezpieczającego. Wniosek zawiera informacje niezbędne do dokonania indywidualnej oceny ryzyka i określenia należnej składki ubezpieczeniowej oraz stanowi integralną część umowy ubezpieczenia. PZU może zażądać udokumentowania danych zawartych we wniosku.
3. Wniosek powinien zawierać między innymi:
   1) imię, nazwisko lub firmę ubezpieczającego, ubezpieczonego, nr PESEL, nr REGON;
   2) adres zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego;
   3) zakres ubezpieczenia;
   4) okres ubezpieczenia;
   5) wysokość obrotu za ostatni rok obrachunkowy przed zawarciem umowy ubezpieczenia;
   6) sumę gwarancyjną;
   7) ilość i wielkość szkód z wypadków ubezpieczeniowych zaistniałych w okresie 3 ostatnich lat.
4. Jeżeli wniosek nie zawiera danych, o których mowa w ust. 3, albo innych istotnych informacji niezbędnych do oceny ryzyka, ubezpieczający zobowiązany jest na wezwanie PZU odpowiednio go uzupełnić.
5. Warunkiem zawarcia umowy direct jest:
   1) uprzednie zapoznanie się z Regulaminem oraz OWU, oraz ich zaakceptowanie przez ubezpieczającego;
   2) uprzednie potwierdzenie przez PZU przyjęcia wniosku ubezpieczającego;
   3) zapłata składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty w terminie ustalonym w umowie ubezpieczenia.

   Zawarcie umowy direct następuje z chwilą zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty w terminie ustalonym w umowie ubezpieczenia.
6. Zawarcie umowy na odległość następuje z chwilą potwierdzenia przez PZU przyjęcia wniosku ubezpieczającego oraz po uprzednim zapoznaniu się z Regulaminem oraz OWU oraz ich zaakceptowaniu przez ubezpieczającego.
7. Zawarcie umowy ubezpieczenia PZU potwierdza dokumentem ubezpieczenia.
8. Umowa ubezpieczenia zawierana jest na okres wskazany w tej umowie.

§ 13

1. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek ubezpieczonego), z wyłączeniem umowy direct i umowy na odległość. Obowiązek zapłaty składki ubezpieczeniowej ciąży na ubezpieczającym. Dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia otrzymuje ubezpieczający.
2. Zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU może on podnieść również przeciwko ubezpieczonemu.
3. Ubezpieczony może żądać by PZU udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków ubezpieczonego.

§ 14

1. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości PZU wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU zapytywał w formularzu oferty (wniosku) albo przed zawarciem umowy ubezpieczenia w innych pismach. Jeżeli ubezpieczający zawiera umowę ubezpieczenia przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PZU umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. W czasie trwania umowy ubezpieczenia ubezpieczający zobowiązany jest zgłaszać zmiany okoliczności wymienionych w ustępie poprzedzającym. Ubezpieczający obowiązany jest zawiadamiać o tych zmianach PZU niezwłocznie, najpóźniej w ciągu 14 dni po otrzymaniu o nich wiadomości.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 1 i 2 spoczywają zarówno na ubezpieczającym, jak i na ubezpieczonym, chyba że ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek.
4. PZU nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1–3 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 1–3 doszło z winy

umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek ubezpieczeniowy przewidziany umową ubezpieczenia i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

§ 15

1. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej przy jednoczesnej obecności obu stron tej umowy, jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność PZU rozpoczyna się od dnia następującego po dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Jeżeli w umowie ubezpieczenia określono termin zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty przypadający na dzień, w którym rozpoczyna się określony w tej umowie okres ubezpieczenia, albo na dzień przypadający po tym dniu, odpowiedzialność PZU rozpoczyna się w dniu określonym w umowie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia.
3. Jeżeli w umowie ubezpieczenia określono termin zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty przypadający przed dniem, w którym rozpoczyna się określony w tej umowie okres ubezpieczenia, a składka ubezpieczeniowa lub jej pierwsza rata nie została zapłacona najpóźniej w dniu poprzedzającym pierwszy dzień okresu ubezpieczenia, odpowiedzialność PZU rozpoczyna się nie wcześniej niż od dnia następnego po zapłaceniu składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty. Jeżeli składka ubezpieczeniowa lub jej pierwsza rata nie zostanie zapłacona do trzydziestego dnia od dnia początku okresu ubezpieczenia, umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z tym dniem.
4. W umowie direct oraz w umowie na odległość odpowiedzialność PZU rozpoczyna się w dniu określonym w umowie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia.

§ 16

1. Składkę ubezpieczeniową ustala się na podstawie taryfy składek obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności PZU.
2. Składka ubezpieczeniowa ustalana jest w zależności od:
   1) wysokości sumy gwarancyjnej;
   2) okresu ubezpieczenia;
   3) rodzaju prowadzonej działalności zawodowej;
   4) wysokości obrotu za ostatni rok obrachunkowy przed zawarciem umowy ubezpieczenia;
   5) zakresu ubezpieczenia;
   6) indywidualnej oceny ryzyka.
3. Zapłata składki ubezpieczeniowej następuje jednorazowo przy zawieraniu umowy ubezpieczenia, chyba że w umowie ubezpieczenia określono inny tryb i terminy opłacenia składki.
4. Zapłata składki ubezpieczeniowej następuje w formie gotówkowej albo w porozumieniu z PZU w formie bezgotówkowej.
5. W przypadku umowy direct zapłata składki ubezpieczeniowej następuje w formie bezgotówkowej, a szczegółowe zasady zapłaty składki określa Regulamin. Termin płatności składki ubezpieczeniowej ustala się na dzień przypadający najpóźniej przed dniem rozpoczęcia wskazanego w tej umowie okresu ubezpieczenia.
6. Jeżeli zapłata składki ubezpieczeniowej albo raty składki ubezpieczeniowej dokonywana jest w formie bezgotówkowej, za dzień zapłaty składki ubezpieczeniowej uważa się dzień uznania rachunku PZU pełną, wymagalną kwotą określoną w umowie ubezpieczenia.
7. Składka ubezpieczeniowa za roczny okres ubezpieczenia w uzasadnionych przypadkach może być opłacona w ratach. Terminy płatności kolejnych rat składki określa się w umowie ubezpieczenia.
8. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony podał do wiadomości PZU nieprawdziwe dane mające wpływ na wysokość składki ubezpieczeniowej, ubezpieczający zobowiązany jest do dopłaty składki ubezpieczeniowej wynikającej z różnicy pomiędzy składką ubezpieczeniową, jaka należałaby się PZU gdyby podano dane prawdziwe a składką przyjętą w umowie ubezpieczenia. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego roszczenie PZU o dopłatę różnicy składki staje się natychmiast wymagalne i płatne najpóźniej w dniu wypłaty odszkodowania.
9. Składka ubezpieczeniowa nie podlega indeksacji.

§ 17

W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku ubezpieczeniowego, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki ubezpieczeniowej, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, składając oświadczenie w tym zakresie.

ROZWIĄZANIE UMOWY I USTANIE ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU

ZWROT SKŁADKI

§ 18

Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:
1) wraz z upływem okresu ubezpieczenia określonego w umowie ubezpieczenia;
2) z dniem wyczerpania sumy gwarancyjnej określonej w umowie ubezpieczenia wskutek wypłaty odszkodowania lub odszkodowań;
3) z dniem odstąpienia od umowy ubezpieczenia, o którym mowa w § 19;
4) z dniem doręczenia ubezpieczającemu oświadczenia PZU o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy PZU ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, a składka ubezpieczeniowa lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie;
5) z upływem 7 dni od dnia otrzymania od PZU pisma z wezwaniem do zapłaty kolejnej raty składki ubezpieczeniowej wysłanego po upływie terminu jej płatności z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni spowoduje ustanie odpowiedzialności;
6) z dniem doręczenia oświadczenia drugiej stronie o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, o którym mowa w § 17;
7) z dniem zaprzestania wykonywania działalności zawodowej przez ubezpieczonego;
8) z dniem otrzymania przez ubezpieczonego decyzji o zakazie lub zawieszeniu prawa do wykonywania działalności zawodowej;
9) z chwilą śmierci ubezpieczonego.

§ 19

1. Z zastrzeżeniem ust. 2, jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy ubezpieczający jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia, składając oświadczenie w tym zakresie. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy PZU nie poinformował ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim PZU udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
2. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość (umowa direct albo umowa na odległość), w której ubezpieczający

jest konsumentem, termin w ciągu którego może on odstąpić od umowy ubezpieczenia, składając pisemne oświadczenie w tym zakresie, wynosi 30 dni od dnia poinformowania go o zawarciu umowy ubezpieczenia lub od dnia doręczenia mu informacji, które należy przekazać konsumentowi na podstawie przepisów dotyczących zawierania umów na odległość, jeżeli jest to termin późniejszy. Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem oświadczenie zostało wysłane.

§ 20

W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO LUB UBEZPIECZONEGO

§ 21

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczający lub ubezpieczony obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów.
2. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1, PZU jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.

§ 22

1. Ubezpieczający obowiązany jest zawiadomić PZU o zaistniałym wypadku ubezpieczeniowym w terminie 7 dni od jego zajścia lub powzięcia o nim wiadomości.
2. W razie naruszenia z winy umyślnej lub z rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 1, PZU może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU ustalenie okoliczności i skutków wypadku ubezpieczeniowego.
3. Skutki braku zawiadomienia PZU o wypadku ubezpieczeniowym nie nastąpią, jeżeli PZU w terminie, o którym mowa w ust. 1, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
4. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązek, o którym mowa w ust. 1, obciąża także ubezpieczonego, chyba że ubezpieczony nie wie o zawarciu umowy na jego rachunek.

§ 23

1. W razie wystąpienia przez poszkodowanego przeciwko ubezpieczonemu z roszczeniem o odszkodowanie, ubezpieczający lub ubezpieczony jest zobowiązany bezzwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni, powiadomić o tym PZU.
2. W przypadku wystąpienia z roszczeniem, o którym mowa w ust. 1, na drogę sądową, ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od otrzymania pozwu, zawiadomić o tym PZU.
3. Ubezpieczający lub ubezpieczony jest zobowiązany dostarczyć PZU orzeczenie sądu w terminie umożliwiającym zajęcie stanowiska co do wniesienia środka odwoławczego.
4. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczony jest zobowiązany do podjęcia współpracy z PZU w celu wyjaśnienia okoliczności i przyczyn powstania szkody oraz ustalenia jej rozmiaru.

USTALENIE I WYPŁATA ODSZKODOWANIA ORAZ OBOWIĄZKI INFORMACYJNE PZU

§ 24

1. PZU wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym.
2. Gdyby wyjaśnienie w terminie określonym w ust. 1 okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania PZU wypłaca w terminie określonym w ust. 1.
3. Zaspokojenie lub uznanie przez ubezpieczonego roszczenia, o którym mowa w § 23 ust. 1, nie wywołuje skutków prawnych względem PZU jeżeli PZU nie wyraził na to uprzedniej zgody.
4. Jeżeli tytułem odszkodowania przysługują poszkodowanemu zarówno świadczenia jednorazowe jak i renty, PZU zaspokaja je z obowiązującej sumy gwarancyjnej w następującej kolejności:
   1) świadczenie jednorazowe;
   2) renty czasowe;
   3) renty dożywotnie.
5. PZU jest zobowiązany:
   1) po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym ubezpieczającego lub ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego wypadku ubezpieczeniowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania; w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego może zgłosić również ubezpieczony albo jego spadkobiercy; w tym przypadku spadkobierca jest traktowany tak jak uprawniony z umowy ubezpieczenia;
   2) jeżeli w terminach określonych w ust. 1 i 2 nie wypłaci odszkodowania, do zawiadomienia pisemnie:
      a) osoby zgłaszającej roszczenie oraz
      b) ubezpieczonego w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie

      – o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także do wypłaty bezspornej części odszkodowania;
   3) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie:
      a) osoby występującej z roszczeniem oraz
      b) ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie

      – wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniające całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
   4) do udostępnienia ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU lub wysokości odszkodowania; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU;
   5) do udostępnienia osobom, o których mowa w pkt 4, informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;
   6) na żądanie ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, do udostępnienia posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem ubezpieczeniowym będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU

oraz ustalenia okoliczności wypadku ubezpieczeniowego, jak również wysokości odszkodowania;
7) na żądanie ubezpieczającego lub ubezpieczonego, do przekazania informacji o oświadczeniach złożonych przez nich na etapie zawierania umowy ubezpieczenia na potrzeby oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub kopii dokumentów sporządzonych na tym etapie.

6. PZU wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.

7. Odszkodowanie wypłacane jest z uwzględnieniem podlimitów odpowiedzialności oraz franszyz redukcyjnych ustalonych w umowie ubezpieczenia.

8. W przypadku szkód, do których mogą mieć zastosowanie co najmniej dwa różne podlimity odpowiedzialności, odszkodowanie wypłacane jest w granicach najniższego podlimitu.

9. W przypadku szkód, do których mogą mieć zastosowanie co najmniej dwie różne franszyzy redukcyjne, odszkodowanie wypłacane jest z uwzględnieniem wyższej z nich.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 25

1. Reklamację, skargę lub zażalenie składa się w każdej jednostce PZU SA obsługującej klienta.

2. Reklamacja, skarga lub zażalenie mogą być złożone w formie:
1) pisemnej – osobiście albo przesyłką pocztową w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe, na przykład pisząc na adres: PZU SA ul. Postępu 18A, 02-676 Warszawa (adres tylko do korespondencji);
2) ustnej – telefonicznie, na przykład dzwoniąc pod numer infolinii 801 102 102, albo osobiście do protokołu podczas wizyty w jednostce, o której mowa w ust. 1;
3) elektronicznej – wysyłając e-mail na adres reklamacje@pzu.pl lub wypełniając formularz na www.pzu.pl.

3. PZU rozpatruje reklamację, skargę lub zażalenie i udziela na nie odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 3, PZU przekazuje osobie, która złożyła reklamację, skargę lub zażalenie informację, w której:
1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji, skargi lub zażalenia.

5. Odpowiedź PZU na reklamację, skargę lub zażalenie zostanie dostarczona osobie, która je złożyła, w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji, z tym że odpowiedź można dostarczyć pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek osoby, która złożyła tę reklamację, skargę lub zażalenie.

6. Osobie fizycznej, która złożyła reklamację przysługuje prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
1) nieuwzględnienia roszczeń w trybie rozpatrywania reklamacji;
2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą tej osoby w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację.

7. Reklamacje, skargi i zażalenia rozpatrywane są przez jednostki organizacyjne PZU, które są właściwe ze względu na przedmiot sprawy.

8. Reklamacje uregulowane są w ustawie o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym oraz w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń.

9. PZU przewiduje możliwość pozasądowego rozwiązywania sporów.

10. Podmiotem uprawnionym w rozumieniu ustawy o pozasądowym rozpatrywaniu sporów konsumenckich, właściwym dla PZU do pozasądowego rozpatrywania sporów, jest Rzecznik Finansowy, którego adres strony internetowej jest następujący: www.rf.gov.pl.

11. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, uposażonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.

12. W przypadku umowy direct, gdzie oferta została wysłana drogą elektroniczną i do zawarcia umowy ubezpieczenia doszło drogą elektroniczną, konsument ma prawo skorzystać z pozasądowego sposobu rozstrzygania sporów i złożyć skargę za pośrednictwem platformy internetowego systemu rozstrzygania sporów (Platforma ODR) zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r. – adres: http://ec.europa.eu/consumers/odr/. Za działanie Platformy ODR odpowiada Komisja Europejska. Adres poczty elektronicznej do kontaktu z PZU jest następujący: reklamacje@pzu.pl.

13. PZU podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

14. Językiem stosowanym przez PZU w relacjach z konsumentem jest język polski.

§ 26

1. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

2. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

ZAŁĄCZNIK NR 1

KLAUZULA NR 30

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ PRACOWNI PROJEKTOWANIA BUDOWLANEGO

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialność cywilną pracowni projektowania budowlanego za szkody powstałe wskutek wykonywania czynności zawodowych, zgodnie z posiadanymi uprawnieniami i zezwoleniami, polegających na:
   1) projektowaniu architektoniczno-budowlanym lub budowlano-technicznym;
   2) sprawdzaniu projektów architektoniczno-budowlanych lub budowlano-technicznych;
   3) wykonywaniu nadzoru inwestorskiego;
   4) sprawowaniu kontroli technicznej utrzymania obiektów budowlanych;
   5) wykonywaniu rzeczoznawstwa budowlanego;
   6) sprawowaniu nadzoru autorskiego.

2. PZU nie odpowiada za szkody:
   1) powstałe w wyniku przekroczenia ustalonych kosztów;
   2) powstałe wskutek niedotrzymania terminów lub harmonogramu wykonania czynności zawodowych, chyba że jest ono następstwem szkody objętej ubezpieczeniem;
   3) powstałe w wyniku normalnego zużycia lub wadliwej eksploatacji budynków i budowli;
   4) powstałe z wadliwego wykonawstwa budynków, obiektów budowlanych, urządzeń lub instalacji zaprojektowanych przez ubezpieczonego;
   5) wynikłe z braku określonych w umowie o wykonanie czynności zawodowych wymienionych w ust. 1, właściwości estetycznych przedmiotu tej umowy;
   6) powstałe w związku z występowaniem ubezpieczonego, w imieniu zlecającego, do odpowiednich instytucji z wnioskiem o wydanie warunków technicznych i uzgodnień niezbędnych do projektowania, z wnioskiem o wydanie decyzji pozwolenia na budowę oraz powstałe w związku z odbiorem takiej decyzji.

KLAUZULA NR 31

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ KANCELARII PRAWNEJ

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną kancelarii prawnej za szkody powstałe wskutek wykonywania czynności zawodowych polegających na świadczeniu pomocy prawnej, a w szczególności na udzielaniu porad prawnych, sporządzaniu opinii prawnych, opracowywaniu projektów aktów prawnych oraz występowaniu przed sądami i urzędami.

2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje wyłącznie kancelarie prawne działające na podstawie ustawy Prawo o adwokaturze lub ustawy o radcach prawnych.

3. PZU nie odpowiada za szkody:
   1) na osobie i rzeczowe;
   2) powstałe wskutek ujawnienia wiadomości poufnej;
   3) wynikające z wydania opinii na podstawie prawa innego niż prawo polskie.

KLAUZULA NR 32

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ Z TYTUŁU WYKONYWANIA CZYNNOŚCI W ZAKRESIE PRAC GEODEZYJNYCH I KARTOGRAFICZNYCH

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonywania czynności zawodowych w zakresie prac geodezyjnych i kartograficznych.

2. PZU nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe:
   1) wskutek ujawnienia wiadomości poufnej;
   2) powstałe wskutek niedotrzymania terminów lub harmonogramu wykonania czynności zawodowych, chyba że jest ono następstwem szkody objętej ubezpieczeniem;
   3) w wyniku naruszenia zasad ochrony środowiska;
   4) w budynkach zabytkowych, budowlach zabytkowych i drzewostanie zabytkowym.

KLAUZULA NR 33

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ Z TYTUŁU WYKONYWANIA CZYNNOŚCI LEKARZA WETERYNARII, TECHNIKA WETERYNARII

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonywania czynności zawodowych lekarza weterynarii lub technika weterynarii.

2. PZU nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
   1) wyrządzone w trakcie przeprowadzania badań klinicznych leków weterynaryjnych;
   2) wynikające z posiadania lub używania aparatów rentgenowskich, laserowych, materiałów radioaktywnych, izotopów – jeśli ubezpieczony nie posiada właściwych uprawnień do wykonywania czynności zawodowych z zastosowaniem wymienionych aparatów;
   3) spowodowane ściekami lub odpadami powstałymi w trakcie wykonywania czynności zawodowych;
   4) wynikające z przeniesienia chorób zakaźnych, o których istnieniu ubezpieczony bądź osoby za które ponosi odpowiedzialność wiedziały lub przy zachowaniu należytej staranności mogły się dowiedzieć;
   5) powstałe w wyniku uszkodzenia kodu genetycznego;
   6) wyrządzone w związku ze stosowaniem eksperymentalnych metod leczenia;
   7) powstałe wskutek niedotrzymania terminów lub harmonogramu wykonania czynności zawodowych.

KLAUZULA NR 34

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ Z TYTUŁU WYKONYWANIA CZYNNOŚCI TŁUMACZA

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonywania czynności zawodowych tłumacza.

2. PZU nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
   1) powstałe wskutek ujawnienia wiadomości poufnej;
   2) powstałe wskutek niedotrzymania terminów lub harmonogramu wykonania czynności zawodowych;
   3) powstałe w wyniku błędnego przeliczenia waluty.

KLAUZULA NR 36

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ RZECZOZNAWCY W ZAKRESIE ZABEZPIECZEŃ PRZECIWPOŻAROWYCH LUB INSPEKTORA OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ – UBEZPIECZENIE DOBROWOLNE

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność

cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonania czynności zawodowych rzeczoznawcy w zakresie zabezpieczeń przeciwpożarowych lub inspektora ochrony przeciwpożarowej.

2. PZU nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
1) powstałe wskutek ujawnienia wiadomości poufnej;
2) powstałe w następstwie wykonywania czynności na rzecz zakładu górniczego;
3) powstałe wskutek niedotrzymania terminów lub harmonogramu wykonania czynności zawodowych.

KLAUZULA NR 38

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ URBANISTY

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonywania czynności zawodowych urbanisty.

2. PZU nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
1) na osobie i rzeczowe;
2) powstałe wskutek ujawnienia wiadomości poufnej;
3) powstałe wskutek niedotrzymania terminów lub harmonogramu wykonania czynności zawodowych, chyba że jest ono następstwem szkody objętej ubezpieczeniem.

KLAUZULA NR 40

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ PRZEDSIĘBIORCY PROWADZĄCEGO OBSŁUGĘ KADROWO-PŁACOWĄ

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonywania czynności zawodowych polegających na:
1) obliczaniu wynagrodzeń za pracę, w tym premii, dodatków i innych świadczeń związanych ze stosunkiem pracy;
2) obliczaniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, obliczaniu wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz przekazywaniu w tym zakresie niezbędnych dokumentów;
3) prowadzeniu dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy i kontroli przestrzegania terminów w tym zakresie, z wyłączeniem przygotowania umowy o pracę, umowy zmieniającej umowę o pracę, dokumentu wypowiedzenia lub rozwiązania umowy o pracę;
4) obliczaniu miesięcznego dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych oraz składaniu wniosków o wypłatę tego dofinansowania oraz innych niezbędnych dokumentów w tym zakresie oraz składaniu wniosków o zwrot kosztów (w oparciu o stosowne przepisy ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych);
5) obliczaniu kwot zajętych przez komornika wynagrodzeń i prowadzeniu korespondencji z organami egzekucyjnymi.

2. PZU nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
1) powstałe wskutek ujawnienia wiadomości poufnej;
2) powstałe w wyniku błędnego przeliczenia waluty;
3) na osobie i rzeczowe.

KLAUZULA NR 77

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ FARMACEUTY, TECHNIKA FARMACEUTYCZNEGO

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe w związku z wykonywaniem czynności zawodowych farmaceuty, technika farmaceutycznego.

2. Przez farmaceutę rozumie się osobę posiadającą tytuł magistra farmacji z prawem wykonywania zawodu farmaceuty, przez technika farmaceutycznego rozumie się osobę posiadającą specjalistyczne wykształcenie farmaceutyczne na poziomie średnim.

3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje także odpowiedzialność za produkt wprowadzony do obrotu przez ubezpieczonego.

4. Przez użyte w niniejszej klauzuli pojęcia należy rozumieć:
1) produkt – produkt leczniczy lub wyrób medyczny w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne. Produkt spełniający kryteria produktu leczniczego oraz kryteria innego rodzaju produktu, określone innymi przepisami do którego stosuje się przepisy ustawy Prawo farmaceutyczne;
2) odpowiedzialność za produkt – odpowiedzialność cywilna za szkody powstałe na skutek wady produktu oraz dostarczenia (wydania) produktu innego niż został zamówiony;
3) wprowadzenie produktu do obrotu – chwila faktycznej trwałej lub okresowej utraty władztwa nad produktem przez ubezpieczonego.

5. PZU nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
1) polegające na powstaniu czystej straty finansowej;
2) powstałe w wyniku uszkodzenia kodu genetycznego;
3) powstałe w wyniku używania produktu niezgodnie z jego przeznaczeniem lub załączoną instrukcją obsługi lub innym dokumentem opisującym właściwości produktu oraz sposób jego wykorzystania;
4) wyrządzone wskutek zastosowania surowców farmaceutycznych niedopuszczonych do wytworzenia produktów leczniczych w postaci leków aptecznych lub recepturowych, jeżeli właściwości tych surowców miały wpływ na powstanie szkody;
5) wyrządzone przez produkt nie posiadający ważnego atestu (certyfikatu, zezwolenia) dopuszczającego do obrotu, o ile atest (certyfikat, zezwolenie) jest wymagany przez obowiązujące przepisy prawa, a stan lub właściwości produktu miały wpływ na powstanie szkody;
6) polegające na uszkodzeniu lub zniszczeniu samego produktu oraz na utracie korzyści jakie poszkodowany mógłby osiągnąć w związku z jego używaniem;
7) wynikłe z wprowadzającej w błąd reklamy lub braku reklamowanych właściwości;
8) spowodowane wycofaniem z rynku wadliwej partii produktu;
9) powstałe wskutek sprzedaży lub wydania produktu leczniczego, na który wymagana jest recepta, bez recepty;
10) wynikłe z przekroczenia umówionego terminu wykonania produktu leczniczego w postaci leku recepturowego lub aptecznego;
11) powstałe w wyniku udziału w badaniach klinicznych lub badaniach nad lekami;
12) powstałe w wyniku działalności dydaktycznej w uczelniach medycznych, badań naukowych i prac rozwojowych w dziedzinie farmacji.

KLAUZULA NR 78

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ Z TYTUŁU WYKONYWANIA OKREŚLONYCH CZYNNOŚCI DORADZTWA PODATKOWEGO.

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz za zapłatą składki określonej w umowie ubezpieczenia, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonywania określonych czynności doradztwa podatkowego polegających na:
1) prowadzeniu, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, ksiąg podatkowych i innych ewidencji

do celów podatkowych oraz udzielaniu im pomocy w tym zakresie;
2) sporządzaniu, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, zeznań i deklaracji podatkowych lub udzielaniu im pomocy w tym zakresie.

2. Zakresem ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1, nie są objęte podmioty, które podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania wymienionych w ust. 1 i 2 czynności doradztwa podatkowego.

3. PZU nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
1) powstałe wskutek ujawnienia wiadomości poufnej;
2) powstałe w wyniku błędnego przeliczenia waluty;
3) na osobie i rzeczowe.

ZAŁĄCZNIK NR 2 (UBEZPIECZENIE NADWYŻKOWE)

KLAUZULA NR 45

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ ADWOKATA

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonywania czynności zawodowych adwokata polegających na świadczeniu pomocy prawnej, a w szczególności na udzielaniu porad prawnych, sporządzaniu opinii prawnych, opracowywaniu projektów aktów prawnych oraz występowaniu przed sądami i urzędami, na sumę gwarancyjną stanowiącą nadwyżkę ponad sumę gwarancyjną wynikającą z zawartej umowy ubezpieczenia obowiązkowego.
2. PZU nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
   1) na osobie i rzeczowe;
   2) powstałe wskutek ujawnienia wiadomości poufnej;
   3) wynikające z wydania opinii na podstawie prawa innego niż prawo polskie.

KLAUZULA NR 46

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ RADCY PRAWNEGO

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonywania czynności zawodowych radcy prawnego polegających na świadczeniu pomocy prawnej, a w szczególności na udzielaniu porad prawnych, sporządzaniu opinii prawnych, opracowywaniu projektów aktów prawnych oraz występowaniu przed sądami i urzędami, na sumę gwarancyjną stanowiącą nadwyżkę ponad sumę gwarancyjną wynikającą z zawartej umowy ubezpieczenia obowiązkowego.
2. PZU nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
   1) na osobie i rzeczowe;
   2) powstałe wskutek ujawnienia wiadomości poufnej;
   3) wynikające z wydania opinii na podstawie prawa innego niż prawo polskie.

KLAUZULA NR 47

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ NOTARIUSZA

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonywania czynności zawodowych notariusza, na sumę gwarancyjną stanowiącą nadwyżkę ponad sumę gwarancyjną wynikającą z zawartej umowy ubezpieczenia obowiązkowego.
2. PZU nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
   1) na osobie i rzeczowe;
   2) powstałe wskutek ujawnienia wiadomości poufnej.

KLAUZULA NR 48

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ RZECZNIKA PATENTOWEGO

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonywania czynności zawodowych rzecznika patentowego, na sumę gwarancyjną stanowiącą nadwyżkę ponad sumę gwarancyjną wynikającą z zawartej umowy ubezpieczenia obowiązkowego.
2. PZU nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
   1) na osobie i rzeczowe;
   2) powstałe wskutek ujawnienia wiadomości poufnej.

KLAUZULA NR 49

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ PODMIOTU WYKONUJĄCEGO DORADZTWO PODATKOWE

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonywania doradztwa podatkowego, na sumę gwarancyjną stanowiącą nadwyżkę ponad sumę gwarancyjną wynikającą z zawartej umowy ubezpieczenia obowiązkowego.
2. PZU nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
   1) na osobie i rzeczowe;
   2) powstałe wskutek ujawnienia wiadomości poufnej;
   3) powstałe w wyniku błędnego przeliczenia waluty.

KLAUZULA NR 50

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonywania czynności zawodowych podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych na sumę gwarancyjną stanowiącą nadwyżkę ponad sumę gwarancyjną wynikającą z zawartej umowy ubezpieczenia obowiązkowego.
2. PZU nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
   1) na osobie i rzeczowe;
   2) powstałe wskutek ujawnienia wiadomości poufnej;
   3) powstałe w wyniku błędnego przeliczenia waluty.

KLAUZULA NR 51

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ PRZEDSIĘBIORCY WYKONUJĄCEGO DZIAŁALNOŚĆ Z ZAKRESU USŁUGOWEGO PROWADZENIA KSIĄG RACHUNKOWYCH

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonywania czynności zawodowych przez przedsiębiorcę wykonującego działalność z zakresu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, na sumę gwarancyjną stanowiącą nadwyżkę ponad sumę gwarancyjną wynikającą z zawartej umowy ubezpieczenia obowiązkowego.
2. PZU nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
   1) na osobie i rzeczowe;
   2) powstałe wskutek ujawnienia wiadomości poufnej;
   3) powstałe w wyniku błędnego przeliczenia waluty.

KLAUZULA NR 52

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ ARCHITEKTA

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonywania czynności zawodowych architekta, na sumę gwarancyjną stanowiącą nadwyżkę ponad sumę gwarancyjną wynikającą z zawartej umowy ubezpieczenia obowiązkowego.
2. PZU nie odpowiada za szkody:
   1) powstałe w wyniku przekroczenia ustalonych kosztów;

2) powstałe wskutek niedotrzymania terminów lub harmonogramu wykonania czynności zawodowych;
3) powstałe w wyniku normalnego zużycia lub wadliwej eksploatacji budynków i budowli;
4) powstałe w wyniku wadliwego wykonawstwa budynków, obiektów budowlanych, urządzeń lub instalacji zaprojektowanych przez ubezpieczonego;
5) wynikłe z braku określonych w umowie o wykonanie czynności zawodowych architekta, właściwości estetycznych przedmiotu umowy, w tym również z zastosowaniem elementów o właściwościach niezgodnych z taką umową;
6) powstałe w związku z występowaniem ubezpieczonego, w imieniu zlecającego, do odpowiednich instytucji z wnioskiem o wydanie warunków technicznych i uzgodnień niezbędnych do projektowania, wnioskiem o wydanie decyzji pozwolenia na budowę oraz o odbiór takiej decyzji.

KLAUZULA NR 53

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ INŻYNIERA BUDOWNICTWA

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonywania czynności zawodowych inżyniera budownictwa, na sumę gwarancyjną stanowiącą nadwyżkę ponad sumę gwarancyjną wynikającą z zawartej umowy ubezpieczenia obowiązkowego.
2. PZU nie odpowiada za szkody:
1) powstałe w wyniku przekroczenia ustalonych kosztów;
2) powstałe wskutek niedotrzymania terminów lub harmonogramu wykonania czynności zawodowych;
3) powstałe w wyniku normalnego zużycia lub wadliwej eksploatacji budynków i budowli;
4) wynikłe z braku określonych w umowie o wykonywanie czynności zawodowych inżyniera budownictwa, właściwości estetycznych przedmiotu umowy;
5) powstałe w związku z występowaniem ubezpieczonego, w imieniu zlecającego, do odpowiednich instytucji z wnioskiem o wydanie warunków technicznych i uzgodnień niezbędnych do projektowania, wnioskiem o wydanie decyzji pozwolenia na budowę oraz o odbiór takiej decyzji.

KLAUZULA NR 54

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ KOMORNIKA SĄDOWEGO

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonywania czynności zawodowych komornika sądowego, na sumę gwarancyjną stanowiącą nadwyżkę ponad sumę gwarancyjną wynikającą z zawartej umowy ubezpieczenia obowiązkowego.
2. PZU nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
1) powstałe wskutek ujawnienia wiadomości poufnej;
2) powstałe wskutek niedotrzymania terminów wykonania czynności zawodowych lub harmonogramu prac.

KLAUZULA NR 55

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ ZARZĄDCY NIERUCHOMOŚCI

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonywania czynności zarządcy nieruchomości, na sumę gwarancyjną stanowiącą nadwyżkę ponad sumę gwarancyjną wynikającą z zawartej umowy ubezpieczenia obowiązkowego.
2. Ubezpieczenie obejmuje odpowiedzialność cywilną z tytułu zarządzania nieruchomością na podstawie umowy o zarządzanie nieruchomością, zawartej z jej właścicielem, wspólnotą mieszkaniową albo inną osobą lub jednostką organizacyjną, której przysługuje prawo do nieruchomości. Umowa taka musi być sporządzona w formie pisemnej.
3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje odpowiedzialność cywilną zarządcy nieruchomości polegającą na podejmowaniu decyzji i dokonywaniu czynności zawodowych mających na celu:
1) zapewnienie właściwej gospodarki ekonomiczno-finansowej nieruchomości;
2) zapewnienie bezpieczeństwa użytkowania i właściwej eksploatacji nieruchomości;
3) zapewnienie właściwej gospodarki energetycznej w rozumieniu przepisów prawa energetycznego;
4) bieżące administrowanie nieruchomością;
5) utrzymanie nieruchomości w stanie niepogorszonym zgodnie z jej przeznaczeniem;
6) uzasadnione inwestowanie w nieruchomość;
7) doradztwo oraz opracowanie ekspertyz w zakresie zarządzania nieruchomością;
8) zapobieżenie szkodzie w przypadku zdarzeń zagrażających życiu lub zdrowiu ludzi, bezpieczeństwu mienia bądź środowiska, o których mowa w przepisach prawa budowlanego, wykraczające poza zakres wymieniony w pkt 1–7.
4. Czyste straty finansowe pokrywane są w ramach podlimitu wynoszącego 50% sumy gwarancyjnej ustalonej w umowie ubezpieczenia.
5. PZU nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe wskutek niedotrzymania terminów lub harmonogramu wykonania czynności zawodowych.

KLAUZULA NR 56

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ PRZEDSIĘBIORCY PROWADZĄCEGO DZIAŁALNOŚĆ RZECZOZNAWSTWA MAJĄTKOWEGO

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonywania czynności zawodowych rzeczoznawcy majątkowego, na sumę gwarancyjną stanowiącą nadwyżkę ponad sumę gwarancyjną wynikającą z zawartej umowy ubezpieczenia obowiązkowego.
2. PZU nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
1) na osobie;
2) powstałe wskutek ujawnienia wiadomości poufnej;
3) powstałe wskutek niedotrzymania terminów lub harmonogramu wykonania czynności zawodowych;
4) powstałe w wyniku błędnego przeliczenia waluty.

KLAUZULA NR 57

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ POŚREDNIKA W OBROCIE NIERUCHOMOŚCIAMI

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonywania czynności pośrednika w obrocie nieruchomościami, na sumę gwarancyjną stanowiącą nadwyżkę ponad sumę gwarancyjną wynikającą z zawartej umowy ubezpieczenia obowiązkowego.
2. Ubezpieczenie obejmuje odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego z tytułu szkód powstałych wskutek wykonywania czynności

zawodowych pośrednika w obrocie nieruchomościami, jeżeli czynności te zostały określone w umowie pośrednictwa, z zastrzeżeniem ust. 3. Umowa musi być sporządzona w formie pisemnej.

3. Ubezpieczenie obejmuje czynności zawodowe pośrednika w obrocie nieruchomościami polegające na:
1) wykonywaniu czynności zmierzających do zawarcia przez inne osoby umów:
   a) nabycia lub zbycia praw do nieruchomości,
   b) nabycia lub zbycia własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego, spółdzielczego prawa do lokalu użytkowego lub prawa do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej,
   c) najmu lub dzierżawy nieruchomości albo ich części,
   d) innych niż określone w lit. a–c, których przedmiotem jest prawo do nieruchomości lub ich części;
2) doradztwie oraz opracowaniu ekspertyz w zakresie rynku nieruchomości.

4. PZU nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
1) na osobie;
2) powstałe wskutek ujawnienia wiadomości poufnej;
3) powstałe wskutek niedotrzymania terminów lub harmonogramu wykonania czynności zawodowych;
4) powstałe w wyniku błędnego przeliczenia waluty.

KLAUZULA NR 58

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ PRZEDSIĘBIORCY ZA SZKODY WYRZĄDZONE PODCZAS WYKONYWANIA CZYNNOŚCI DETEKTYWA

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonywania czynności zawodowych detektywa, na sumę gwarancyjną stanowiącą nadwyżkę ponad sumę gwarancyjną wynikającą z zawartej umowy ubezpieczenia obowiązkowego.

2. PZU nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
1) powstałe wskutek ujawnienia wiadomości poufnej;
2) powstałe wskutek niedotrzymania terminów lub harmonogramu wykonania czynności zawodowych.

KLAUZULA NR 60

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ Z TYTUŁU WYKONYWANIA CZYNNOŚCI AGENCYJNYCH

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonywania czynności zawodowych agencyjnych, na sumę gwarancyjną stanowiącą nadwyżkę ponad sumę gwarancyjną wynikającą z zawartej umowy ubezpieczenia obowiązkowego.

2. PZU nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
1) na osobie i rzeczowe;
2) powstałe wskutek niedotrzymania terminów lub harmonogramu wykonania czynności zawodowych, chyba że jest ono następstwem szkody objętej ubezpieczeniem;
3) powstałe wskutek ujawnienia wiadomości poufnej.

KLAUZULA NR 62

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ Z TYTUŁU WYKONYWANIA CZYNNOŚCI BROKERSKICH

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonywania czynności zawodowych brokerskich, na sumę gwarancyjną stanowiącą nadwyżkę ponad sumę gwarancyjną wynikającą z zawartej umowy ubezpieczenia obowiązkowego.

2. PZU nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
1) na osobie i rzeczowe;
2) powstałe wskutek niedotrzymania terminów lub harmonogramu wykonania czynności zawodowych, chyba że jest ono następstwem szkody objętej ubezpieczeniem;
3) powstałe wskutek ujawnienia wiadomości poufnej.

KLAUZULA NR 63

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ OSOBY UPRAWNIONEJ DO SPORZĄDZANIA ŚWIADECTW CHARAKTERYSTYKI ENERGETYCZNEJ

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonywania czynności zawodowych osoby uprawnionej do sporządzania świadectw charakterystyki energetyczne, na sumę gwarancyjną stanowiącą nadwyżkę ponad sumę gwarancyjną wynikającą z zawartej umowy ubezpieczenia obowiązkowego.

2. PZU nie odpowiada za szkody:
1) na osobie i rzeczowe;
2) powstałe w wyniku przekroczenia ustalonych kosztów;
3) powstałe wskutek niedotrzymania terminów lub harmonogramu wykonania czynności zawodowych, chyba że jest ono następstwem szkody objętej ubezpieczeniem;
4) powstałe wskutek ujawnienia wiadomości poufnej.

KLAUZULA NR 64

KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ RZECZOZNAWCY DO SPRAW ZABEZPIECZEŃ PRZECIWPOŻAROWYCH – UBEZPIECZENIE DOBROWOLNE NADWYŻKOWE

1. Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU obejmuje ochroną odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody powstałe wskutek wykonywania czynności zawodowych rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, na sumę gwarancyjną stanowiącą nadwyżkę ponad sumę gwarancyjną wynikającą z zawartej umowy ubezpieczenia obowiązkowego.

2. PZU nie odpowiada za szkody:
1) na osobie i rzeczowe;
2) powstałe w wyniku przekroczenia ustalonych kosztów;
3) powstałe wskutek niedotrzymania terminów lub harmonogramu wykonania czynności zawodowych, chyba że jest ono następstwem szkody objętej ubezpieczeniem;
4) powstałe wskutek ujawnienia wiadomości poufnej.

INFORMACJA ADMINISTRATORA DANYCH OSOBOWYCH
DLA KLIENTA

	INFORMACJA ADMINISTRATORA DANYCH OSOBOWYCH DLA UBEZPIECZAJĄCEGO	INFORMACJA ADMINISTRATORA DANYCH OSOBOWYCH DLA UBEZPIECZONEGO
ADMINISTRATOR I DANE KONTAKTOWE ADMINISTRATORA I INSPEKTORA OCHRONY DANYCH	Administratorem danych osobowych jest PZU SA z siedzibą w Warszawie, przy Rondzie Ignacego Daszyńskiego 4, 00-843 Warszawa. Kontakt z administratorem jest możliwy za pośrednictwem adresu e-mail kontakt@pzu.pl lub pisemnie na wyżej wskazany adres siedziby administratora. We wszystkich sprawach z zakresu ochrony danych osobowych może Pani/Pan kontaktować się z wyznaczonym przez administratora Inspektorem Ochrony Danych. Taki kontakt może się odbyć drogą elektroniczną na adres e-mail IODpzu@pzu.pl lub pisemnie na adres PZU SA, IOD, Rondo Ignacego Daszyńskiego 4, 00-843 Warszawa.	
OBOWIĄZEK PODANIA DANYCH	Podanie danych osobowych w związku z zawieraną umową jest konieczne do zawarcia i wykonywania umowy ubezpieczenia oraz do dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego – bez podania danych osobowych nie jest możliwe zawarcie umowy ubezpieczenia. Podanie danych osobowych w celach marketingowych jest dobrowolne.	
ZAKRES I ŹRÓDŁO DANYCH		Administrator otrzymał Pani/Pana dane od Ubezpieczającego w związku z objęciem Pani/Pana ochroną ubezpieczeniową. Pani/Pana dane zostały przekazane administratorowi w zakresie: danych identyfikacyjnych, danych adresowych.
PRZETWARZANIE DANYCH Administrator może przetwarzać Pani/Pana dane w celu:	• zawarcia i wykonania umowy ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do zawarcia i wykonywania umowy, • oceny ryzyka ubezpieczeniowego w sposób zautomatyzowany w ramach profilowania klientów przed zawarciem umowy – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, • marketingu bezpośredniego produktów i usług własnych administratora, obejmującego profilowanie w celu dostosowania przesyłanych treści marketingowych – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest dostarczanie klientom informacji o produktach ubezpieczeniowych i innych produktach finansowych oferowanych przez PZU SA; w przypadku wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych w celach marketingowych w przypadku nieposiadania ubezpieczenia w PZU SA, tj. w przypadku niezawarcia umowy ubezpieczenia lub po rozwiązaniu umowy ubezpieczenia, zgoda ta będzie podstawą prawną dla przetwarzania danych osobowych; do celów marketingu wykorzystywane będą podane dane kontaktowe, dane kontaktowe pozyskane w przyszłości oraz dane dotyczące posiadanych produktów, • ewentualnie w celu dochodzenia roszczeń lub obrony przed roszczeniami związanymi z zawartą z Panią/Panem umową ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość dochodzenia przez niego roszczeń oraz obrony przed roszczeniami wynikającymi z zawartej umowy ubezpieczenia, • reasekuracji ryzyk – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest zmniejszenie ryzyka ubezpieczeniowego związanego z umową zawartą z Panią/Panem, • wypełniania przez administratora obowiązków dotyczących przechowywania dowodów księgowych dotyczących umów ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z przepisów o rachunkowości,	• oceny ryzyka ubezpieczeniowego w sposób zautomatyzowany w ramach profilowania przed objęciem ubezpieczeniem – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, • marketingu bezpośredniego produktów i usług własnych administratora, obejmującego profilowanie w celu dostosowania przesyłanych treści marketingowych – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest dostarczanie klientom informacji o produktach ubezpieczeniowych i innych produktach finansowych oferowanych przez PZU SA; do celów marketingu wykorzystywane będą otrzymane dane kontaktowe, dane kontaktowe pozyskane w przyszłości oraz dane dotyczące posiadanych produktów, • ewentualnie w celu dochodzenia roszczeń lub obrony przed roszczeniami związanymi z umową ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość dochodzenia przez niego roszczeń oraz obrony przed roszczeniami wynikającymi z zawartej umowy ubezpieczenia, • reasekuracji ryzyk – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest zmniejszenie ryzyka ubezpieczeniowego związanego z objęciem Pani/Pana ochroną ubezpieczeniową, • wypełniania przez administratora obowiązków dotyczących przechowywania dowodów księgowych dotyczących umów ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z przepisów o rachunkowości, • ustalania wysokości składek ubezpieczeniowych, składek reasekuracyjnych oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora;

	• wypełniania przez administratora obowiązków wynikających z przepisów prawa, w szczególności w zakresie weryfikacji list sankcyjnych - podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z odpowiednich przepisów, • ustalania wysokości składek ubezpieczeniowych, składek reasekuracyjnych oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest ustalanie składek w wysokości, która zapewnia co najmniej wykonanie wszystkich zobowiązań z umów ubezpieczenia i pokrycie kosztów wykonywania działalności ubezpieczeniowej zakładu ubezpieczeń, • podejmowania ewentualnych czynności w związku z przeciwdziałaniem wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość przeciwdziałania wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań. Decyzje dotyczące wysokości składki ubezpieczeniowej będą podejmowane automatycznie tj. bez udziału człowieka, na podstawie Pani/Pana danych niezbędnych do dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego przez ubezpieczyciela w odniesieniu do przedmiotu ubezpieczenia. Decyzje będą oparte o profilowanie, tj. automatyczną ocenę ryzyka ubezpieczeniowego zawarcia z Panią/Panem umowy ubezpieczenia. W związku ze zautomatyzowanym podejmowaniem decyzji dotyczącej wysokości składki ubezpieczeniowej, ma Pani/Pan prawo do zakwestionowania tej decyzji, prawo do wyrażenia własnego stanowiska oraz wystąpienia o ponowne przeanalizowanie Pani/Pana sprawy i podjęcie decyzji przez pracownika.	uzasadnionym interesem administratora jest ustalanie składek w wysokości, która zapewnia co najmniej wykonanie wszystkich zobowiązań z umów ubezpieczenia i pokrycie kosztów wykonywania działalności ubezpieczeniowej zakładu ubezpieczeń, • podejmowania ewentualnych czynności w związku z przeciwdziałaniem wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość przeciwdziałania wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań. Decyzje dotyczące wysokości składki ubezpieczeniowej będą podejmowane automatycznie tj. bez udziału człowieka, na podstawie Pani/Pana danych niezbędnych do dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego przez ubezpieczyciela w odniesieniu do przedmiotu ubezpieczenia. Decyzje będą oparte o profilowanie, tj. automatyczną ocenę ryzyka ubezpieczeniowego objęcia Pani/Pana ochroną ubezpieczeniową. W związku ze zautomatyzowanym podejmowaniem decyzji dotyczącej wysokości składki ubezpieczeniowej, ma Pani/Pan prawo do zakwestionowania tej decyzji, prawo do wyrażenia własnego stanowiska oraz wystąpienia o ponowne przeanalizowanie Pani/Pana sprawy i podjęcie decyzji przez pracownika.
OKRES PRZECHOWYWANIA DANYCH	Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane do momentu przedawnienia roszczeń z tytułu umowy ubezpieczenia lub do momentu wygaśnięcia obowiązku przechowywania danych wynikającego z przepisów prawa, w szczególności obowiązku przechowywania dokumentów księgowych dotyczących umowy ubezpieczenia, a także do momentu wygaśnięcia uprawnienia do przetwarzania danych w celach ustalania na ich podstawie wysokości składek ubezpieczeniowych, składek reasekuracyjnych oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości. Administrator przestanie wcześniej przetwarzać dane wykorzystywane do celów marketingu bezpośredniego, obejmującego profilowanie, jeżeli zgłosi Pani/Pan sprzeciw wobec przetwarzania Pani/Pana danych w tym celu. W zakresie, w jakim podstawą przetwarzania danych jest zgoda, Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane do czasu jej wycofania.	
PRZEKAZYWANIE DANYCH	Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępnione podmiotom i organom upoważnionym do przetwarzania tych danych na podstawie przepisów prawa. Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępnione zakładom reasekuracji, a także mogą być przekazywane innym spółkom z Grupy PZU, jeśli wyraziła Pani/Pan zgodę na takie przekazanie. Pani/Pana dane osobowe mogą być przekazywane podmiotom przetwarzającym dane osobowe na zlecenie administratora,w tym m.in: dostawcom usług IT, podmiotom przetwarzającym dane w celu windykacji należności, agencjom marketingowym, czy też agentom ubezpieczeniowym, przy czym takie podmioty przetwarzają dane na podstawie umowy z administratorem i wyłącznie zgodnie z poleceniami administratora. W zależności od rodzaju ubezpieczenia, Pani/Pana dane osobowe mogą być przekazane podmiotom znajdującym się w państwach poza Europejskim Obszarem Gospodarczym jeżeli okaże się to niezbędne do wykonania zawartej umowy ubezpieczenia. Więcej informacji o przekazaniu danych osobowych, w tym o państwach, do których dane mogą być przekazywane, można uzyskać kontaktując się z administratorem lub z Inspektorem Ochrony Danych, korzystając ze wskazanych wyżej danych kontaktowych.	
PANI/PANA PRAWA	Przysługuje Pani/Panu prawo dostępu do swoich danych osobowych oraz prawo żądania ich sprostowania, ich usunięcia lub ograniczenia ich przetwarzania. Przysługuje Pani/Panu prawo do przenoszenia danych osobowych, tj. do otrzymania od administratora Pani/Pana danych osobowych, w ustrukturyzowanym, powszechnie używanym formacie nadającym się do odczytu maszynowego. Może Pani/Pan przesłać te dane innemu administratorowi. W zakresie, w jakim podstawą przetwarzania Pani/Pana danych osobowych jest przesłanka prawnie uzasadnionego interesu administratora, przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania Pani/Pana danych osobowych. W szczególności przysługuje Pani/Panu prawo sprzeciwu wobec przetwarzania danych na potrzeby marketingu bezpośredniego w tym profilowania. W zakresie, w jakim podstawą przetwarzania Pani/Pana danych osobowych jest zgoda, ma Pani/Pan prawo jej wycofania. Zgodę można odwołać w każdym czasie w oddziale lub wysyłając e-mail na adres kontakt@pzu.pl albo pismo na adres PZU, ul. Postępu 18a, 02-676 Warszawa. Wycofanie zgody nie wpływa na zgodność z prawem przetwarzania dokonanego na podstawie zgody przed jej wycofaniem. W celu skorzystania z powyższych praw należy skontaktować się z administratorem lub z Inspektorem Ochrony Danych, korzystając ze wskazanych wyżej danych kontaktowych. Przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego. W Polsce takim organem nadzorczym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych.	